ROYAL

Gecədir,
gözlərim açılır, yumulur.
Gecəm qotur,
qaranlığım kələ-kötür.
Yuxusuzluğun
uzun muğamına
mığmığa züy tutur...
Gecə oxuyuram,
ömrümü toxuyuram
kainat koridorlu,
kainat qapılı,
kainat pəncərəli,
vaxt emalatxanasında.
Kainatın İnsanxanasında...
Düşür yerə cında-cında
arzularımın bir vaxt möhkəm,
yumşaq parçası.
Dolanır
yer üzünü
ürəyimin, düşüncəmin qaraçısı.
Günəş dilində,
torpaq dilində,
yağış ləhcəsində,
külək ləhcəsində
anlamadığım
min səs eşidirəm.
Yaşayıram
əllərimi səbrimin cibinə soxub
əcnəbilər arasında.
"Küləkcə-Məncə",
"Məncə-Yağışca"
lüğətlər olsaydı...
Sürünürəm arzu-arzu,
dilək-dilək.

Büdrəyirəm
Çarli Çaplinin əsasıtək.
Qar yağanda
qağayıların yuxusu
düşündürür məni,
üşüdür məni...
Və bu seyrək,
ürkək
gecənin qapısında
nəhəng Sfinks heykəlitək
dayanıb royal.

Qara royal, royalım,
rəngarəng röyalarım...
Otaq soyuq idi,
döşəmənin parketi
çarlston rəqsinə
bənzəyirdi.
– Sabahın xeyir.
– Salam, salam.
– Dünən niyə gəlmədin?
– Allaha and olsun, vaxtım olmadı.
– Sabah gələcəksən?
– Yox. Vaxtım olmayacaq.
Bu gün mən səni gözləmirdim.
Sən həmişə Sabah ya
Dünən lazım olursan.
Gün isə həmişə Bu gün olur.
Döşəmənin parketi
çarlston rəqsidir...

Şəhərə qar yağırdı
qərib-qərib.
Şəhərə qar yağırdı
qəlib-qəlib.
Moskva qış idi,
Moskva yaş idi...

Beş ay palçıq səsi,
beş ay
“kimsəsizlər kimsəsi”,
beş ay kilsə kölgələri
palçıq olmuş qar üstündə...

Qaynayırdı
əqidənin
ən yekə qazanı,
yayılırdı şəhərə
yumşaq,
qar əzanı...

Metro qoxusunu
unuda bilmirəm.
Baca tüstüsünü
sevdiyimtək,
Buzovna qayalarını
sevdiyim qədər,
sevirdim səni, Yana!
Yana,
Yanacığaz,
Polyak qızı!
Ağlım olsaydı onda,
Allah olsaydı onda,
bir dəfə də öpərdim
sol əlinin ovcundan.

Polşada
gözəl plakatlar çəkirlər,
Yana.
Nə?
Nədən danışım
indi sənlə?
Qara maşında
qapqara zəncilər gedirlər
Kremlə.

Vittorio Hassman
olmuşdu Hamlet
təkbaşına.
Mənə
Novruz bayramında
anam nə göndərəcək?
Tik-tik-tak...
Dostum şeirlərimi köçürür
makinada.
Telefon zəngi...
telefon dəstəklərimizin
qantel dövrü başlanıb.
Az ağla, bacım...
Yarpaq-yarpaq,
budaq-budaq,
ağac-ağac
meşə.
Burda qar
qar rəngindədir.
Ətrafda
kilsə-kilsə,
monastır-monastır,
məzar-məzar,
zavod-zavod
Rusiya izləri.
Meşə qar rəngindədir.
Uzaqda
əsgərlər addımlayır.
İnsanlara
bənzəyirlər uzaqdan.
Kimdir orda bağıran?
Bayramlı, bayraqlı insan axını.
Kimdir orda bağıran?
Şair pıçıldayır
özü-özünə...
Vətəndaşıydım
kədər məmləkətinin.

Bir sən,
bir şəhər,
bir qatar varıydı,
min mən.
Vaqonun
dar daxmasından
başlandı ayrılıq...

İndi mühacirəm
ayrılıq məmləkətində...
Bu şəhər yenə Bakıdır.
Göy üzü
xoş xatirətək ilıq,
balıq-balıq
parlayır şəhər
yağışdan sonra.
Dəniz
yenicə doğmuş
ana üzütək aydın.
Müharibə qaçqınlarıyla
dolmuş gəmitək
aralanır limandan,
ayrılır məndən,
qara yelkənini qaldırmış
royal...

1964

KÖÇƏRİ QUŞLAR

Yığış!
Yığış!
Yubanma, qurban olum!
Bu payızın
Qəflət yağışına kimi
Getməliyik!
Bax, o külək,
Birdəfəlik
Zevin küçəsinə dönən kimi
Göy üzünə yetməliyik.
Qorxma,
Qorxma,
Qanadlarımız o an
Qüvvətlə dolacaq,
Düşəcək yadımıza
Canavarların,
Pələnglərin,
Durnaların,
Ata-babalarımızın təcrübəsi.
Göy üzündə
Tutub, saxlaya bilməyəcəklər bizi!
Yığış!
Yığış!
Yubanma, qurban olum,
Qoy Bakıda qalsın
Bu köynəklər,
Cib saatı,
Vətən həsrəti.
Gedə bilməsək
Bəlkə könlümə yatacaq
Bir gün,
Adi günlərin, adi cəsarəti...
Yox,
Onda sənsiz gedəcəyəm,
Cənuba gedən
“Ulduzlara qoşulub”...

Yığış!
Yığış!
Niyə yubanırsan?
Başa düş məni,
Nə böhtandan qorxum var,
nə ləkələrdən.
Bilirsənmi,
Orden kimi gəzdirərdim sinəmdə
Böhtanları,
Ləkələri.
Ulduzlarla dolu
Göy üzünü
Paqon kimi daşıyardım çiynimdə.
Ancaq bu şəhərdə
Onun-bunun iradəsiylə
Basılmamış qapımızın zəngi,
Başqa ayaqların sürətindən
Asılı olmamışkən addımlarımız,
Göy üzunə çatmalıyıq biz.
Yığış!
Doldurma çantaları.
Vaxt az,
Ömür bəlkə yarı.
Kim bilir,
Bəlkə tez dönəcəyik
Qapımızın bağlısına sarı?
Yığış!
Yığış!
İnsan kinindən zəif,
İnsan kinindən ləngdir
Köçəri quşların qanadları.
Tələs,
Tələs,
Doldurma çantaları!
Qoy Bakıda qalsın
Bu köynəklər,
Cib saatı,
Vətən həsrəti...
Tələs!

Tələs!
Üfüqdən üfüqə kimi
Aydın görəcəyik solu-sağı,
Cəmlənəndə
Dünyanın varı,
Bir yol üstə,
Bir gün
Unudulacaq Xəzər –
– Sovet İttifaqının
dəniz suları...
Ömrümüzü
Saxlayacayıq birtəhər.
Bükəcəyik ömrümüzü
Sağ qalmağın kağızıyla.
Bilirsənmi,
Unudulacaq evlərimiz,
Teatr, metro,
Moskva, Luvr,
Filmlərin cənnəti,
Amma
Yadımıza düşəcək hər gecə
Konservatoriya komendantının
Kiçik, isti kabineti...
Yığış!
Yığış!
Yubanma, qurban olum!
Bu payızın
Qəflət yağışına kimi
Getməliyik.
Qoy Bakıda qalsın
Səmaya yayılan səsimizi
Boğmayacaq
Bəyaz buludların azadlığı.
Yığış!
Yığış!
Yubanma, qurban olum,
Ömrümüzün qapısına
Qulaqlar dirənib.
Bir gün açılacaq qapı.

Onda...
Tez ol,
Tələs,
Tez ol...
Bilirəm,
Başa düşürəm,
İki gün qaldığın yuva da
Doğma olur
Ayrılıq günü,
Talan olsa da.
Başa düşürəm səni.
Amma
Yolumuz da
Asan deyil!
Bəlkə bir ay uçacağıq,
Bəlkə min il!
Bizdən xəbərsiz olacaq
Başa düşülməmiş Allah.
Nə var?
Dözməli olacağıq
Başımıza gələn min oyuna!
Bəlkə heç
Çata da bilməyəcəyik,
Ümidlərin cənubuna...
Yığış...
Yığış.
Yığış!
Yubanma, qurban olum!
Bu payızın
Qəflət yağışına kimi
Getməliyik.
Göyə çatmaq üçün
Saatlarda
Beş-on səbr qalır!
Çata bilmərik!
Qapıların
Nifrətlə dolu arxası,
Pərdələrin arası
Bizi indi yola salır.

Yığış!
Yığış!
Bir azdan iş günü
Başlayacaq həyatda.
Bir yerdə
Tər tökəcəklər yer üzünə
Atlar və insanlar.
Biz isə
Bəyaz buludlara gedirik
İş yerindən icazə almamış.
Yığış!
Yığış!
Bayaq zəngi basıb
Qəzet gətirdilər.
İkinci dəfə
Bəxtimiz belə gətirməyəcək!
İkiyə bölünəcək
İndimiz və gələcək.
Arada isə
Əllərimiz
İctimai divarlara dəyəcək.
Bilirsənmi,
Onda
Ya “nahaq uçmadıq”,
Ya da “nahaq uçmaq istədik”,
Deyəcəyik biz.
Və o gündən
Zuğulba təpələrinə çıxanlara
Bizsiz açılacaq dəniz...
Özgə qayaları
Kəsəcək ayaqlarımızı...
Hər otağın öz qanunu,
Öz məntiqi var.
Bu otaqların qanununu
Mən yox,
Doğulmağım və sağ qalmağım pozur.
Mən adi qanı sevirəm.
Üzümə
Bağlıdır

Məntiqlə açılıb-örtülən qapılar.
Döyə də bilmərəm onları...
Yığış!
Yığış!
Yubanma, qurban olum!
Bu payızın
Qəflət yağışına kimi
Getməliyik.
Bu külək
Birdəfəlik
Zevin küçəsinə dönən kimi
Göy üzünə yetməliyik.
At o köynəkləri!
Eşit,
Ömründə heç olmasa bir dəfə eşit
Köçəri quşların
Bizi çağıran səsini!
Yadına sal canavarları,
Pələngləri,
Durnaları.
Unutma
Ata-babalarımızın təcrübəsini.
Yığış,
Yığış,
Nə olub, axı...
Tələs...
Yığış...
Axı yağış...
Başa düş...
Yox...
Yığış...
Axı yağış...
Yağış...
Niyə?

1968

ROBİN QUD

Vaqulya, dənizsiz ölkə – yuxu
görməyən insan kimidir...
Anar

Bir kişi də ağıllı demədi ona
Ağlı başında olanda.
Bir ağızdan dəli dedilər,
Ağlı başından çıxan anda.
Dedilər
Əvvəlcə qorxa-qorxa,
Sonra
Sakit olduğunu görüb,
Dedilər gülə-gülə.
Axırda da elə-belə...
Dedilər
Tiflisə gedəndə
Şirin Loqidze suyu içdikləri kimi,
Selpoya girmək üçün
Poçt yolundan keçdikləri kimi.
Topala dəli Topal dedilər,
Kişi dəli olduğu gündən.
O gündən
Dəli qaldı yazığın adı,
Bir arvadı, dörd övladı...
Arvad doğmadı daha,
Uşaqlarına
Dəli balası deyərlər deyə.
Tez-tez qaçdı
Bacısı evinə,
Kolxozu, Topalı, bir də
Taleyini söyə-söyə.
Uşaqlar da böyüyüb
Çatdılar bir gün
Elin dözülməz sözünə.
Çatan kimi

Üçü Bakıya qaçdı
Biri özünə
O gündən Topalın oldu
Onun-bunun həyəti,
Başlandı radiosuz,
Klubsuz kənddə dəli həyatı.
Yer üzündə ən dəhşətli şeydir,
Azəri kəndində dəli olmaq...
Nədən dəli olmuşdu Topal?
Bilmirdi heç kim.
Rayon mərkəzində də
"Allah bilir..."
Demişdi həkim...

Günlər keçdi,
İllər keçdi,
Tiflis yoluyla maşınlar keçdi,
Dəyişdi dörd kolxoz sədri.
Çindən gətirilmiş
Feyxoa ağacları da
Əkildi kolxoz bağında.
(Bar vermədilər ancaq)
"Yeməli" bir klub da tikildi
İdarənin qabağında.
Kənd dəyişdi ev-ev,
İşıq-işıq, şalvar-şalvar,
Adam-adam.
Bircə nə özü,
Nə adı dəyişdi dəli Topalın.
Hər doğulub yaşamağa başlayan
Təzədən görürdü onu.
Odur ki, gəlmədi
Dəli Topal haqqında
Gedən söhbətlərin sonu.
İldə bir-iki uşaq
Mütləq bilmək istəyəcəkdi
Topalın kim olduğunu.

Nə cavab verəydilər
Atalar,
Əmilər,
Analar uşaqlara?
– Başına hava gəlib davada.
– Yıxılıb at belindən.
– Atası da bu sayaq idi.
– Gör nə günə qoydu əsilli adamları
bu hökumət!
Min söz,
Min cavab,
Min hekayət...
Topalsa dolanırdı
Kəndin küçələrində.
Çayı müftə,
Çörəyi quru olsa da həmişə.
Vaxtında gəlib çıxardı
Söz tapılmayan
Söhbətlərə...
Rahatca yaşayacaqdı
Yer üzündə dəli Topal,
Bir gün kəndə
Kino gəlməsəydi.
Amma gətirdilər
Ağ qutuların içində
Saatyarımlıq
Rəngli bir əhvalatı.
Kinoya getdi müsəlman camaatı,
Neçə yüz insan bəbəyi gəzirdi
Ekranda gəzən
Adamların dalınca.
Sıx meşələr,
Bəzəkli arabalar,
Yaşmaqsız arvadlar.
Ardı-arası kəsilmədən
Söz atardı kənd camaatı
Ekran camaatına.

Bircə hörmətlə baxırdılar
Robin Qudun atına...
Vaxt keçdi,
Qurtardı
Rəngli, xoşbəxt film.
Robin Qud
Qovuşdu axırda sevgilisinə.
Gülməli bir mahnı da oxudu
Moltanı dilində.
Bir aylıq
Söz-söhbət verildi kəndə.
Dağlışdı çamaat...
Amma o gün
Çıxmadı klubdan
Dəli Topal.
Gizləndi stulların arasında.
Sonra xeyli yoxladı
Burunla, əllə
Ekranın ağını.
Bir şey anlamayıb
Uzandı yerdə...

Səhər döyə-döyə
Çıxardırdı klub müdiri
Stulların arasından Topalı.
Köməyinə gələnlər də oldu
Qorxmuş müdirin. Çünki dişləyirdi
Dəli Topal qabağına çıxanı.
Xalq tökülməsəydi
Parçalayardı
Klubun müdirini.
Əllə, aylaqla
Bütün əsəblərilə tutub
Buraxmaq istəmirdi yerini.
Çıxartdılar
Beş-on nəfər
Klubdan dəli Topalı.

Birtəhər.
Ancaq...
– Yox, bu lap dəli olub!
– Muğayat olun uşaqlardan!
– Əvvəllər əməlli adam idi!

Dəlixanaya apardılar kişini
Bir aydan sonra.
Əvvəlcə yüklədilər
Gecə gedən qatara,
Sonra bağlı,
Pəncərəsiz bir maşına atdılar.
Bakını da görə bilmədi
Dəli Topal
Bağlı maşının içindən.
Görsəydi bəlkə yadına düşərdi
Dəlilikdən əvvəl Bakıya gəlmək
Arzusuyla yaşadığı.
Yadına düşərdi
Bakı üçün
Yığdığı pulların sayı,
Yeddiilliyi qurtardığı haqda
Aldığı kağızın yeri.
Yadına düşərdi toyu.
Toy günündə
Atasının aparılmağı.
Soldatlar çıxıb gedəndən sonra
Anasının ağlamağı.
Yadına düşərdi atasının ölümü haqda
Kəndə gəlmiş
Təsdiqsiz, görülməmiş xəbər.
Yadına düşərdi
Baş ağrılarından sonra
Beynindən çıxmayan səsin züyü.
Bu səsi başqalarından
Hər gün, hər dəqiqə,
Var gücüylə gizlətməyi.

İntiqam alacağı günlə
Yaşadığı günlər də
Düşərdi yadına bəlkə,
Görsəydi Bakını, dənizi...
Ancaq
Bağlıydı hər tərəfi maşının.
Ancaq
Pəncərəsiz qaranlıqda
Keçirdi dəli Topal
Bizim güllü-çiçəkli
prospektlərdən...
Amma
Nə qaranlıqdan,
Nə pəncərəsizlikdən qorxurdu Topal.
Bilirdi ki,
O, bu qaranlıqdan çıxan kimi,
Eşidəcək dostlarının səsini.
Nağara kimi səsləyəcək yer üzünü
Doğma atların nalları.
Meşədə bayram olacaq!
Bolluca ət,
Tuluq-tuluq şərab.
Ocaq, ocaq
Ocaqlar yanacaq!
Bilirdi ki,
Bu qaranlıq
Dünya boyda olsa da,
Sadiq dostlar
Yetirəcəklər özlərini Robin Quda!

1969

KÜLƏK

Gah yerinə keçir,
Gah dəyir divara,
Gah yeriylə divarın arasında qalır,
Vurnuxur ora-bura
Atılmış evin boz divarında
Bağlanmamış pəncərə.
Ev adamları qatara minən kimi
Başlandı külək.
Unuduldu işlər,
Yox oldu məsuliyyət,
Dayandı yer üzündə tramvaylar.
– Nə olub? Nə xəbər var?
– Şəhərə külək gəlir,
Külək gəlir şəhərə!
Dəvələr boylanır
Səhradan bizə tərəf,
Xortumlarını qaldırıb
Mat-mat dayanır fillər,
Bir anda solur
Alp dağlarındakı qırmızı,
Yox,
Qıpqırmızı güllər.
Otaqlara telefon,
Telefonlara
İnsan səsləri dolur.
Var sürətiylə
Gedir tənha maşın,
Meydanlardan soxulur dar küçələrə.
Şəhərə külək gəlir,
Külək gəlir şəhərə!

Bax,
İndi alın-alına dayanıb insanlar,
Deyiləsi,
Eşidiləsi min söz var!

Doğulan gündən
Dolub sinəmiz.
İndi üz-üzə dayanmışıq biz.
Nəfəsimizi eşidirik.
Səsimizi də eşitməli olacağıq!
Çıxır
Dözümün yolundan
Kin, həsrət, acıq.
Küçələr, evlər,
Bütün dünya boyanır indi
Əsəblərin, hisslərin rənginə.
İndi dünya səhnə yox,
Səhnə arxasıdır.
Adla tanıyırıq hamını.
Bilirik divlərin
Və Məlikməmmədin kim olduğunu.
Bilirik qrimsiz Simurq quşunun
Neçə div balasını ac qoyduğunu.
Vaxtdır,
Bir azdan
Ulduzlar yığılacaq səsimizə.
Əllərimiz, qanadlarımız,
Güvəndiyimiz dekorlar
töküləcək dənizə,
Oxunmuş qəzet parçalarıtək
Səpələnəcəyik küçələrə.
Şəhərə külək gəlir,
Külək gəlir şəhərə!

Bəlkə bu külək
Sovurub yer üzündən
Yerin bir küncünə
Atacaq bizi?
Bəlkə bir məftilə
İlişəcəyik ikimiz?
Siz və mən.
Onda necə baxacaqsız gözlərimə?

Yadınıza düşəcəkmi sükut?
Musiqiyə qaçmaq olmayacaq.
Nəhayət, inanın mənə,
Söhbət nə ağıldan gedir,
Nə işgüzarlıqdan.
Nə gedirsə, ömürdən gedir.
Yalan demək olar
Sevilmək üçün,
Yalan demək olar
Sevinmək üçün.
Ancaq gün gəlir
Yaddan çıxır mühitin
Ən gözəl, ən ağıllı tələbləri.
Bilirsizmi
Çətindir necə,
Vətəndə vətən həsrətiylə yaşamaq?

Quşlar çırpınır
Bağlı pəncərələrə...
Şəhərə külək gəlir,
Külək gəlir şəhərə!

1969

REKVİYEM

Bir tikə yer tapılmadı o gün vaxtın,
məsafənin, məkanın, zaman və baxtın
içində ki,
çağırıb səni ora açıq-açığına soruşsunlar:
– Dünyaya gəlmək istəyirsənmi?
Soruşan olmadı kim, nə, nə vaxt, harada,
hansı dənizin sahilində olmaq istəyirsən?
Kişi, qadın, qaranquş, pələng, qartal,
üzüm, xurma, alma ya portağal?
Daş, ağac, kol, türbə, küçə, araba təkəri,
qaya ətrafında dolanan kölgə,
ya açıq may səhəri?
Qoxu, dad ya səs?
Qaranlıq ya işıq?
Yerinə yetirildi qiyabi hökmün
anlamadığın dildə yazılmış sətirləri.
Gözlərin açıldı ananın yumşaq
və ağ döşlərinə.
Xoşuna gəlmədi atanın bığlarından
və pencəyindən gələn
tütün qoxusunun acısı.
Sonra dəniz – ləpələri dünyada
hər şeydən qorxulu və əziz,
səsi həmişə öz səsi,
rəngi gah yaşıl, gah mavi,
bəzən azacıq sarı,
bəzən bütün rəngləri birdən...
Dənizin üstündə göy üzü, buludlar,
buludları qara, ağ, boz, bomboz,
rəngi göy üzü rəngi...
Göy üzündən sonra
"Bakı – Kislovodsk" qatarının
küləkli tamburunda açılmayan qapı.
İlk dəfə ölüm qorxusu.
Sonra tut ağacının
cadugər qarı əlinə bənzəyən
budağına dolaşmış ilan.
Gümüşü, parıltısı misri qılınc,
görümü təptəzə.

İkinci dəfə ölüm qorxusu.
Sonra hər astanada, otaqda, küçədə, tamburda,
hər dəfə relslərin paralelindən keçəndə,
meşədə, orda-burda,
hər təzə insanla görüşəndə ölüm qorxusu.
Qorxuyla ümidin müttəfiqliyi.
Qorxuyla ümidin mühasirəsinə düşmüş ömür.
Və bütün bunların üstündə
Allah.
İndi hansı ayda dirilmək istəyərdin?
Diriləndə nə, kim, kiminlə,
hansı dənizin sahilində olmaq istəyərdin?
Diriləndə
Dilcan dağlarının
dolama yolları olmaq
pis olmazdı...
Qırx üçüncü ildə
bir-birinin dalıyca sürünən
təptəzə, ağır hərb maşınları
dağa gedən köçü basmasaydı...

Cəngəlliyin doğma, azacıq acı
qoxusunda,
tanış ağacların, səslərin,
ləpir izlərinin, sümüklərin
yanından keçib,
axşamüstü çaya yaxınlaşan
pələng olmaq pis olmazdı...
Gecə kirli yük gəmisinin boş göyərtəsi,
sonra yük vaqonu, köhnə at əti,
Tokioda əbədi heyvanxana olmasaydı...

Avqust ayının ortalarında,
Şüvəlanda,
hasardan bir-iki metr aralı,
yarpaqları üç yoğun barmaq,
kölgəsi həmişə isti,
meyvələri sarı və dadlı,
əncir ağacı olmaq pis olmazdı...
1949-da, səhər erkən,
sınmayacağını bilə-bilə,

yanına gəlməsəydi
Heydər əmi...
Səhərin təmiz havasına,
dünyada ən dadlı dodaqların gülüşünə,
dənizin acığına getmək üçün
pilləkən olmaq pis olmazdı...
Səhərin təmiz havasında qəfil xəbər,
dünyanın ən dadlı dodaqlarında istehza,
dənizin açığında yad kreyserlər olmasaydı...

İşıqları yanan kimi sönən
xırda stansiyaların,
yayda yaşılın, qışda ağın,
Serpuxovada dayanmayıb
Moskvaya çatan qatarın
səsi olmaq pis olmazdı...
Damından payız yağışı axan
yük vaqonlarında qatillərlə,
canilərlə bir yerə
atılmış şairlər olmasaydı...

Yuxaya bükülmüş pendirlə
göy soğanın,
bir də ağ, təmiz
bir stəkan şərabın
dadı olmaq pis olmazdı...
Yada düşməsəydi özgə çöllərinin,
şəhərlərinin,
kafelərinin həsrətxanasında...
Azadlıq olmaq pis olmazdı....
Sonradan
azadlığı boğmaq gərək olmasaydı...
Pis olmazdı, olmasaydı.

Yerinə yetirildi hökm.
Gəldin.

Düşdün ümidlə qorxunun mühasirəsinə.
Çıxdın.
Allah rəhmət eləsin sənə...

1969

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

Ön söz 4

ŞEİRLƏR

Mənim ünvanım 9
Vaxtsız ölsəm 9
Yusifə 10
Mən tez gəldim 10
İstini cırıldada-cırıldada 11
Min yerdən dənizə 12
Səməni 12
Sabahdan axşamacan gözüm yolda 12
Dalğalanan saçların 13
Romada nəhəng kilsələr 13
Polyak qızı, yadındamı o gecə 14
Göy üzü yaşayırsa 14
Nazim Hikmətə 14
Ac, zalım, avara 15
Nəyə hürürsən? 16
Əsrimizin on beş başlı əjdahası 17
Gecə yorğunluq kamerası ilə 17
Üç səs eşitdim 18
Orta sürətlə 19
Son gecədir bu gün yenə 19
Bu bulud 20
İldırım çaxdı 21
Bu külək 21
Keçir 21
Qoca Neyhauza 22
İndi ən qara fikirlərim 23
Ölümümə bir az qalmış 23
Fırlanır yallıda 24
Sabahdan yağış, yağış, yağış 24
Yorğun qol kimi 24
Bu gün buludlar 25
Bir il keçəcək 25
Ətraf Rusiya, genişlik 26
Sözlərini də 27
Yağış bütün meridian boyu isladır... 27
Qara, qabar, qaranlıq 28
Evə tələsirəm 29
Mən sağ ikən 30
Ya kec, ya tez bilirəm 30
Gedirəm 30
Böyük bir darvaza 31
Yer altından 32
Enir kağızın ağına 33
Bir əl 34

İri, mavi mamont idim. 34
Bu çinardan dar ağacı 35
Qapqara gözləri 35
Çoban olsaydım əgər. 35
Qoyunlar 36
Hər gün 37
Düşdü paltarınla o gün parketə 37
Bir axşam taksidən düşüb payıza 38
Uşaqların 38
Dünən yığışıb getsən də 39
Oturub yer üzünün qapısında 40
Qışda dəniz 40
Surətləri bir 41
Rəngləbib tozla 42
Küləkli payız günündə 42
Neçə ay səfərsiz 43
Bu gün birinci dəfə 43
Yer üzünə qan hoparkən 44
O əyri xətt 45
Qapısında bir zəng var 46
Başqa bir qız da 46
Eşitmişəm bu yay bağda 47
Yolsuz, cığırsız da 47
Sənin səhərdən axşama kimi oxuduğun 48
Bu yol sənin, bu yol mənim 48
Günəş nədir 49
Gör bir necə. 50
Bu gün 50
İstidən qaçıram 50
Qağayını saymasaq 51
Aparır, məni vaxt aparır 51
Bu ayrılıq dəniziylə. 52
Ay Allah, kömək et mənə. 52
Var-dövlətim. 54
Məni bir günün içində. 54
Qaçdı dəniz, qaçdı səma bu axşam. 54
Görürəm ot basır, toz-torpaq örtür 55
Ürəyi sözlə dolu 56
Ay Allah 56
Mən sənin 57
Bəlkə qorxmaq vaxtı çatıb? 57
Ürəyimin qapısı. 58
Svyatoslav Rixterə. 59
Ac qarnına 59
Külək ağalıq eləyir küçələrdə. 60
Gəl gedək 60
Sənin bir ahından. 61
Azacıq sulanıb 63
Buludlar 63
Çörək pulu tutdu 63

Gün-güzəran 64
Neçə ağac 64
Gəl, qoluma gir 64
Yadıma salma, qurban olum 65
Sevirəm deyən dodaqlara 65
Sinəmizdə 66
Mənə bu gün 66
Nə daş qaldırdım 67
Molla Pənah Vaqifə 67
Yaz, yaz 67
Hər axşam 68
O yay, hər gecə 68
Daha nədən 69
Gecə göy üzü ulduzlarla dolu 70
Ürəyim yol çəkir bir göyə dönüb 70
Duman gölü bürüyər, suda üzər sonalar 71
Bir kəsin 72
Məni unut, unut 72
Unutma 73
Bu dünyanın söz-söhbəti 73
Bu gün bir şerim üstündə 73
İndi yalvar bu yolların 74
Bax, bu qara-boz buludlar 75
Dağların səsi uzaq 75
Bu qayayla o qaya barışmaz 76
Səsim yaralanıb düz ortasından 77
Mənim bir pişiyim olacaq 77
Üzünüzü divara tutun 77
Yenə də uğuldadı beynim 78
Yorğun maral gözünə 78
Gəlişinə lap az qalıb 79
Bir yol görmədim dönməsin 79
Bu günü 80
Barış göz yaşınla, qaytar özünü 80
Xançalımın parıltısı qınında 81
Yalan deyirlər 81
Otuz ikinci il olaydı 81
Gedirəm yenə də qayıtmaq üçün 82
Rəngi solmuş bir səslə 82
Səndən nə xəbəri 83
Gizlət ayın işığını 83
Bir ovuc sərinliyi olmayan kölgə 84
Səslər ağrılı 84
İnsanların hamısı gözəldir, hamısı 85
Nə qədər sual cavabsız qalarmış 85
Görünmək, heç olmasa gözə dəymək 86
Əzbər də deyəcəklər şeirlərimi 87
Sübhün qapısı ağzında 87
Hamı dağılışdı 88
Bilirsənmi nədən 88

Zəhləmi aparan 89
Professor, bilirəm 89
Təpədən enib suya yan aldı 90
Mən bu əzabdan həm qorxur 91
Nə bir söz, nə inilti 91
Niyə avaz tərs gəlir 92
Solmuş gül-çiçək təpəciyidir 92
Toplar min-min atılsa da 93
Gözə görünməz bir səadət gəzər 94
Bu gecə səssiz-səmirsiz gəldi 94
Ölüm ayağında can verən 95
Sarı qamışların dibi yaşıl, tünd yaşıl 96
Getmə, yaxın durma o daşa 96
Səhər beş oldu, cümlələr 97
Keçmişə əlvida demək olmaz 97
Bizdən qorxmayın 98
Buralar haradır 99
Sifətin nə vaxtdır yadımdan çıxıb 99
Gəl kilsəyə gedək 100
Barmaqların gəzdi, gəzdi 101
Neyləmək olardı axı o anda 101
Şeirlərim qalır mən gedə-gedə 102
Sol əlimlə sağ əlimin 103
Yuxumda 103
Meydan ölüm meydanı 104
Səbirsizəm, tükənmişəm 104
Məktub yazsan, yağış yağan gündə yaz 105
Sözümüz sözdü, bir şey olmasa 105
Qaldırma o daşı 106
Dağlar torpağın dalğalarısa 107
Ayrılma o sarı 107
Onun süfrəsi dama-dama 108
Gedir, gedir baş götürüb 109
Yoxdur daha sənin gözünün yaşı 109
Gəlib lap gözlərimin 110
Salam, salam 110
Necə qulaq asa bilirdi 111
Bir çəpər qırağında 111
Yol ver, çəkil 112
Çiskinli payız gününün 112
Özümü zorla 113
Kim? Niyə? Haçaq? 113
Gecənin dağınıq qaranlığından 114
Bu küləkdən 115
Sən allah, birdən-birə xəbərsiz 115
Qumlu sahilin üstüylə 116
Bu yağış yad yağışdır 116
Qayalarla insanlar gen düşüb 117
Bəlkə də bir daha yanmaz 117
Yatan küçük kimi yumşaq 118

Hara baxır, niyə baxır 119
Bu tarım çəkilən simlər. 119
Bu insanların üzü toz rəngində 120
Gəl, şeir, gəl 121
Bura buradır, başqa yer deyil 121
Şimala get, mən də sənə 122
Səhər günəş doğmayacaqsa 122
Yöndəmsiz bir ümid 123
Heç olmasa, hər yüz gündən bir 124
Hardasa məndən uzaqda 124
Sizin bağda yuxu varmı 125
Ömrün qabağında durub 126
Yorulma, sən allah, yorulma 126
Kaş böyüyə-böyüyə səsi çıxaydı 127
Yuxu iyi gəlir 127
Əl barmaqlarının dırnaqlarında şəkil 128
Bir yanda, bir yerdə olsam 128
Kim qaldı? 129
Ağ qapıya kölgə düşüb 130
Bir yuxuya ki fil girə. 130
Yağır, yağır, yaman yağır 131
Səhər gəlsə o qorxduğum 132
Adımı neyləyirsən? 132
O kənd çağırsa səni 133
Axır ki, gəlib çıxdı Bakıya 134
Gəlməyin, sən allah, gəlməyin 134
Elə bu rəngdəyəm, öz rəngimdə 135
Gəl, gəl, sənə bir sözüm var 136
Biz bir yerdə 136
Səni yuxu basdı durduğun yerdə. 137
Yox, ondan sən deyən bir xəbərim. 137
Ağ ay, sönük ulduzlar 138
Buraxmaz, daha buraxmaz səni 138
Suallardan birinə 139
Rəhmət demək olmazmı 140
Beynimə əl vura bilmirəm 140
Bir pişik xumarlana indi 141
Orda, bax indicə, bu saat. 142
Dəlilik gəlməsə də birdən-birə 142
Sonra da bir əhvalat. 143
Bağların bağrı daş bağlayıb. 144
Dağlarda dağ, səhrada səhra qorxusu 144
Sən allah, dəyişməyin 145
Ölməkdən ötrü mənə 145
Bəlkə bu qədər də. 146
Qadan alım, stansiya rəisi 146
İndi də yağmurlu payızdan sonra 147
Yenə həyata qayıtmaq istəyirəm 148
Suyu qaçmış hovuza 148
Yer üzünün bir yerində də 149